

KÖNYVVEZETÉS ÉS BESZÁMOLÓKÉSZÍTÉS

**az új rendszerű Mérlegképes könyvelői képzés számvitel
követelménymoduljaihoz**

Budapest, 2021

Szerzők:
Dr. Siklósi Ágnes
Dr. Sisa Krisztina A.
Dr. Veress Attila

Tizenegyedik, átdolgozott kiadás

ISBN 978-963-638-604-7

Kiadja a SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt.
Budapest, XIII. Mór u. 2-4.
Felelős kiadó: Balogh Ákos, a SALDO Zrt. vezérigazgatója
A SALDO Kiadó az 1795-ben alapított
Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja.

©A SALDO Kiadó valamennyi kiadványa szerzői jogvédelem alatt áll.

*E kiadvány bármely részének sokszorosítása, bármilyen adatrendszerben való tárolása (papír, elektronikus stb.)
a kiadó előzetes írásbeli engedélye nélkül TILOS!*

Tartalomjegyzék

ELŐSZÓ	13
1. BEVEZETÉS A SZÁMVITEL RENDSZERÉBE	15
1.1 A hazai és a nemzetközi számviteli szabályozás elvi kérdései	15
1.2 A beszámoló, mint a tájékoztatás eszköze	16
1.2.1 Beszámolási kötelezettség	17
1.2.2 Cégalapítás	23
1.3 A mérleg általános bemutatása	24
1.3.1 A mérlegről általánosságban	24
1.3.2 A mérlegfőcsoportok bemutatása	25
1.3.3 A mérleg általános jellemzői összefoglalóan	29
1.3.4 A mérlegcsoportok bemutatása	29
1.4 Gazdasági események hatása a mérlegre és az eredménykimutatásra	34
1.5 Alapvető összefüggés a mérleg és az eredménykimutatás között	46
1.6 A könyvvezetési kötelezettség, a kettős könyvvitel	47
1.6.1 A könyvvezetés módszerei	47
1.6.2 Kettős könyvvitel	47
1.6.2.1 A főkönyvi számla	47
1.6.2.1.1 A mérlegszámlák	49
1.6.2.1.2 A költség számlák	50
1.6.2.1.3 Az eredmény számlák	50
1.6.2.1.4 Technikai és helyesbítő számlák	51
1.6.2.2 Számlasoros elszámolás	51
1.6.2.3 Idősoros elszámolás	52
1.6.2.4 Összesítő kimutatók, a főkönyvi kivonat	52
1.6.2.5 Számlakeret	53
1.6.2.5.1 A számlakeret felépítése	53
1.6.2.5.2 Az egységes számlakeret	53
1.6.3 Bizonylati elv, bizonylati fegyelem	54
1.6.4 Gazdasági események elszámolása a kettős könyvvitel rendszerében az esettanulmányok alapján, főkönyvi kivonat elkészítése, eredménykimutatás és mérleg összeállítása	55
1.6.5 Az általános forgalmi adó könyvviteli elszámolása	63
1.7 Az értékelésről általában	65
1.7.1 Az eszközök értékelése általánosságban	66
1.7.2 Bevezetés az értékelésbe	68
1.7.2.1 Eszközök bekerülési értékének meghatározása	68
1.7.2.2 Értécsökkenés (terv szerinti és terven felüli értécsökkenés)	71
1.7.2.2.1 Terv szerinti értécsökkenés	71
1.7.2.2.2 Terven felüli értécsökkenés	77
1.7.2.3 Készletértékelési eljárások	77
1.7.2.4 Bevezetés a külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek értékelésébe	79
1.7.2.4.1 Külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek bekerülési értékének meghatározása	79
1.7.2.4.2 Külföldi pénzürtékre szóló vevőkövetelés és szállítói tartozás bekerülési értékének meghatározása	80

1.7.2.4.3	Realizált árfolyamkülönbszetek a külföldi pénzürtékre szóló vevőkövetelés és szállítói tartozás pénzügyi rendezésekor	80
1.7.2.4.4	Külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek fordulónapra vonatkozó értékelése	85
1.8	Bevétel, ráfordítás, költség, kiadás alapfogalmai, az eredmény „mérése”	87
1.9	Az eredménykimutatás általános bemutatása.....	88
1.9.1	Az eredménykimutatásról általánosságban	88
1.9.2	Az eredménykimutatás formái	89
1.9.3	Az eredménykimutatás felépítése, tagolása.....	90
1.9.4	Az egyes eredménysorok tartalma	92
1.10	Kiegészítő melléklet.....	105
1.10.1	A kiegészítő melléklet összeállításának célja.....	105
1.10.2	Általános követelmények a kiegészítő melléklettel szemben	105
1.10.3	Az éves beszámoló kiegészítő mellékletre vonatkozó tételes tartalmi előírások	107
1.10.3.1	Vállalkozáshoz kapcsolódó általános információk a kiegészítő mellékletben	107
1.10.3.2	Mérleghez kapcsolódó kiegészítések a kiegészítő mellékletben	108
1.10.3.3	Eredménykimutatáshoz kapcsolódó kiegészítések a kiegészítő mellékletben.....	111
1.10.3.4	Egyéb információk a kiegészítő mellékletben	112
1.10.4	Az egyszerűsített éves beszámoló kiegészítő mellékletre vonatkozó tartalmi előírásokkal kapcsolatos egyszerűsítések	112
1.11	Üzleti jelentés.....	114
1.12	Számviteli szolgáltatás.....	116
1.13	Könyvvizsgálat	117
1.14	Nyilvánosságra hozatal és közzététel.....	118
1.15	A leltár és a leltározási kötelezettség.....	119
1.16	Számviteli alapelvek	120
1.17	Számviteli politika	125
1.18	Bevezetés az időbeli elhatárolásokba.....	133
1.18.1	Fogalmak, kapcsolódó mérlegtételek, időbeli elhatárolások csoportosítása	133
1.18.2	Az időbeli elhatárolások fajtái és a „klasszikus” időbeli elhatárolások könyvviteli elszámolása	135
1.18.2.1	Bevételek aktív időbeli elhatárolása	135
1.18.2.2	Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása	136
1.18.2.3	Bevételek passzív időbeli elhatárolása.....	137
1.18.2.4	Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása	137
2.	PÉNZÜGYI SZÁMVITEL I. (AZ EGYES MÉRLEGCSOPORTOK SZÁMVITELE)	141
2.1	Tárgyi eszközök	141
2.1.1	Fogalmak, kapcsolódó mérlegtételek, csoportosítások, alapértelmezések.....	141
2.1.1.1	Mérlegtételek, fogalmak	141
2.1.1.2	Tárgyi eszközök csoportosítása.....	142
2.1.2	Tárgyi eszközök értékelése és az értékeléssel kapcsolatos számviteli elszámolások	142
2.1.2.1	Értékelés a tárgyi eszközök bekerülésekor	143
2.1.2.2	Értékelés a tartós használat során.....	145
2.1.2.3	Értékelés a számviteli nyilvántartásokból történő kivezetéskor	150
2.1.3	A tárgyi eszközök állománynövekedései és állománycsökkenései, valamint azok könyvviteli elszámolása	150
2.1.3.1	Tárgyi eszközök állománynövekedéseivel kapcsolatos elszámolások	151
2.1.3.2	Tárgyi eszközök állománycsökkenéseivel kapcsolatos elszámolások.....	161
2.1.4	A tárgyi eszközök állományváltozását kiváltó gazdasági események eredménykimutatás kapcsolata ...	166

2.2	Vásárolt készletek	167
2.2.1	Fogalmak, kapcsolódó mérlegtételek, csoportosítások, alapértelmezések.....	167
2.2.1.1	Mérlegtételek, fogalmak	167
2.2.1.2	Csoportosítás.....	167
2.2.2	Vásárolt készletek értékelése és az értékeléssel kapcsolatos számviteli elszámolások	168
2.2.2.1	Értékelés a vásárolt készletek bekerülésekor	169
2.2.2.2	Értékelés a számviteli nyilvántartásokból történő kivezetéskor	170
2.2.2.3	Vásárolt készletek mérlegértékének megállapítása.....	170
2.2.3	Nyilvántartási lehetőségek és főkönyvi elszámolás	172
2.2.3.1	Anyagok.....	172
2.2.3.2	Kereskedelmi árak	179
2.2.3.3	Betétdíjas göngyölegek.....	185
2.2.3.4	Közvetített szolgáltatások	188
2.2.4	A vásárolt készletek állományváltozását kiváltó gazdasági események eredménykimutatás kapcsolata..	188
2.3	Pénzeszközök	189
2.3.1	Fogalmak, kapcsolódó mérlegtételek, csoportosítások, alapértelmezések.....	189
2.3.1.1	Csoportosítás.....	189
2.3.2	Pénzeszközök értékelése és az értékeléssel kapcsolatos számviteli elszámolások	189
2.3.2.1	Értékelés a pénzeszközök bekerülésekor	190
2.3.2.2	Értékelés a számviteli nyilvántartásokból történő kivezetéskor	191
2.3.2.3	Pénzeszközök fordulónapra vonatkozó értékelése.....	195
2.3.3	Pénzeszközökkel kapcsolatos gazdasági események főkönyvi elszámolása	198
2.3.4	A pénzeszközök állományváltozását kiváltó gazdasági események eredménykimutatás kapcsolata..	200
2.4	Követelések és követelés jellegű tételek.....	200
2.4.1	Fogalmak, kapcsolódó mérlegtételek, csoportosítások, alapértelmezések.....	200
2.4.1.1	Mérlegtételek, fogalmak	200
2.4.1.2	Csoportosítás.....	202
2.4.2	A követelések értékelése és az értékeléssel kapcsolatos számviteli elszámolások	203
2.4.2.1	Állománynövekedések.....	203
2.4.2.2	Állománycsökkenések	204
2.4.2.3	Mérlegérték megállapítása	204
2.4.3	Nyilvántartás és főkönyvi elszámolás.....	208
2.4.3.1	Termékértékesítésből, szolgáltatás nyújtásból származó követelések (vevők).....	208
2.4.3.2	Váltókövetelésekkel kapcsolatos elszámolások.....	212
2.4.3.3	Adott előlegek elszámolása.....	218
2.4.3.4	Egyéb követelések elszámolása	219
2.4.3.4.1	Munkavállalókkal szembeni követelések elszámolása.....	219
2.4.3.4.2	Költségvetési kiutalási igény és teljesítése elszámolása	220
2.4.3.4.3	Kölcsön adott pénzeszközökkel kapcsolatos elszámolás	220
2.4.4	Az követelések állományváltozását kiváltó gazdasági események eredménykimutatás kapcsolata ..	221
2.5	Kötelezettségek	222
2.5.1	Fogalmak, kapcsolódó mérlegtételek, csoportosítások, alapértelmezések.....	222
2.5.1.1	Mérlegtételek, fogalmak	222
2.5.1.2	Csoportosítás.....	224
2.5.2	A kötelezettségek értékelése és az értékeléssel kapcsolatos számviteli elszámolások	225
2.5.2.1	Állománynövekedések.....	225
2.5.2.2	Állománycsökkenések	226
2.5.2.3	Mérlegérték megállapítása	226

2.5.3	Nyilvántartás és főkönyvi elszámolás	227
2.5.3.1	Hitel-, kölcsöntartozások, tartozások kötvénykibocsátásból	227
2.5.3.2	Szállítók	231
2.5.3.3	Vevőtől kapott előlegek.....	233
2.5.3.4	Váltótartozás	235
2.5.3.5	Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	237
2.5.4	A kötelezettségek állomány változását kiváltó gazdasági események eredménykimutatás kapcsolata	246
2.6	Immateriális javak	247
2.6.1	Fogalmak, kapcsolódó mérlegtételek, csoportosítások, alapértelmezések.....	247
2.6.1.1	Mérlegtételek, fogalmak	247
2.6.1.2	Csoportosítás	248
2.6.2	Immateriális javak értékelése és az értékeléssel kapcsolatos számviteli elszámolások	248
2.6.2.1	Értékelés az immateriális javak bekerülésekor	249
2.6.2.2	Értékelés a tartós használat során.....	250
2.6.2.3	Értékelés a számviteli nyilvántartásokból történő kivezetéskor	254
2.6.3	Immateriális javakhoz kapcsolódó mérlegtételek számvitele	254
2.6.3.1	Alapítás-át szervezés aktivált értéke	254
2.6.3.2	Kísérleti fejlesztés aktivált értéke	256
2.6.3.3	Vagyoni értékű jogok és szellemi termékek.....	259
2.6.3.3.1	Vagyoni értékű jogok.....	259
2.6.3.3.2	Szellemi termékek	259
2.6.3.3.3	Vagyoni értékű jogok és szellemi termékek könyvviteli elszámolása...	260
2.6.3.4	Üzleti vagy cégérték	265
2.6.3.4.1	Piaci érték meghatározása és az üzleti vagy cégérték (good will), illetve a negatív üzleti vagy cégérték (bad will) meghatározása	265
2.6.3.4.2	Üzleti vagy cégérték (good will), illetve a negatív üzleti vagy cégérték (bad will) könyvviteli elszámolása	266
2.6.4	Az immateriális javak állományváltozását kiváltó gazdasági események eredménykimutatás kapcsolata	268
2.7	Saját tőke.....	268
2.7.1	Fogalmak, kapcsolódó mérlegtételek, csoportosítások, alapértelmezések.....	268
2.7.1.1	Mérlegtételek, fogalmak	268
2.7.1.2	Saját tőkével kapcsolatos szükséges alapfogalmak, kategóriák.....	269
2.7.2	Számviteli kezelés	269
2.7.2.1	A saját tőke védelmével kapcsolatos törvényi előírások.....	269
2.7.2.1.1	Saját tőke védelmét biztosító kiemelt paragrafusok a számviteli törvény alapján	269
2.7.2.1.2	Saját tőke védelmét biztosító kiemelt paragrafusok a Polgári Törvénykönyv alapján	272
2.7.2.1.3	A saját tőke biztosításának lehetőségei.....	272
2.7.2.1.4	A pótbefizetés	272
2.7.2.2	Jegyzett tőke.....	274
2.7.2.3	Jegyzett, de még be nem fizetett tőke	280
2.7.2.4	Tőketartalék	280
2.7.2.5	Eredménytartalék	282
2.7.2.6	Lekötött tartalék	285
2.7.2.7	Értékelési tartalék értékhelyesbítésből.....	287
2.7.2.8	Adózott eredmény	288

2.8 Befektetett pénzügyi eszközök, értékpapírok	289
2.8.1 Fogalmak, kapcsolódó mérlegtételek, csoportosítások, alapértelmezések.....	289
2.8.1.1 Mérlegtételek, fogalmak	289
2.8.1.2 Befektetett pénzügyi eszközök, értékpapírok csoportosítása, minősítése.....	290
2.8.2 Értékpapírok értékelése és az értékeléssel kapcsolatos számviteli elszámolások	291
2.8.2.1 Állománynövekedések	291
2.8.2.2 Állománycsökkenések	295
2.8.2.3 Mérlegérték megállapítása	295
2.8.3 Nyilvántartás és főkönyvi elszámolás	299
2.8.3.1 Részesedés, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír vásárlás.....	299
2.8.3.2 Gazdasági társaság alapítása, tőkeemelése során szerzett részesedés (pénzeszköz, illetve apport átadás útján)	301
2.8.3.3 Apportként átvett részesedés, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír.....	301
2.8.3.4 Térítés nélkül átvett, ajándékként, hagyatékként kapott, többletként fellelt részesedés, értékpapír.....	302
2.8.3.5 Állománycsökkenések jogcímenként.....	303
2.8.3.5.1 Részesedés értékesítése	303
2.8.3.5.2 Hitelviszonyt megtestesítő értékpapír értékesítése, beváltása.....	305
2.8.3.5.3 Részesedés, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír apportként történő átadása	309
2.8.3.5.4 Térítés nélküli átadás	310
2.8.3.5.5 Átsorolások.....	311
2.8.3.6 Visszavásárolt saját részvények, saját üzletrészek.....	311
2.8.3.7 A tulajdoni részesedést jelentő befektetések hozamának kapott (osztalék) elszámolása.....	312
2.8.3.8 A hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok hozamának elszámolása.....	312
2.8.3.9 Diszkont értékpapírokkal kapcsolatos speciális elszámolások	313
2.8.4 Értékpapírok állományváltozását kiváltó gazdasági események eredménykimutatás kapcsolata	315
2.9 Időbeli elhatárolások.....	316
2.9.1 Fogalmak, kapcsolódó mérlegtételek, csoportosítások, alapértelmezések.....	316
2.9.2 Az időbeli elhatárolások fajtái és az egyes fajták könyvviteli elszámolása	318
2.9.2.1 „Klasszikus” időbeli elhatárolások	319
2.9.2.1.1 Bevételek aktív időbeli elhatárolása.....	319
2.9.2.1.2 Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása	320
2.9.2.1.3 Bevételek passzív időbeli elhatárolása	321
2.9.2.1.4 Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása.....	322
2.9.2.2 „Speciális” időbeli elhatárolások	326
2.9.2.2.1 Halasztott ráfordítások.....	326
2.9.2.2.2 Halasztott bevételek.....	328
2.10 Céltartalékok	334
2.10.1 Fogalmak, kapcsolódó mérlegtételek, csoportosítások, alapértelmezések.....	334
2.10.1.1 Mérlegtételek, fogalmak	334
2.10.1.2 Csoportosítás.....	335
2.10.2 Céltartalékok fajtái, számviteli elszámolás és az eredménykimutatás kapcsolat.....	335
2.10.2.1 Céltartalékok a várható kötelezettségekre.....	335
2.10.2.2 Céltartalékok a jövőbeni költségekre	335
2.10.2.3 A várható kötelezettségekre és a jövőbeni költségekre képzett céltartalékok számviteli elszámolása és eredménykimutatás kapcsolatuk	336
2.10.2.4 Nem realizált árfolyamvesztés elhatárolása miatt képzett céltartalék.....	336

2.11 Saját termelésű készletek	341
2.11.1 Saját termelésű készletek	341
2.11.1.1 Fogalmak, kapcsolódó mérlegkételemek, csoportosítások, alapértelmezések	341
2.11.2 Termelési és értékesítési folyamat számvitele	341
2.11.2.1 Termelési és értékesítési folyamattal kapcsolatos gazdasági események megjelenítése az eredménykimutatásban	342
2.11.2.2 Termelési és értékesítési folyamat könyvviteli elszámolásával kapcsolatos törvényi előírások.....	344
2.11.2.3 Termelési és értékesítési folyamat elszámolásának lehetséges módszerei	347
2.11.2.4 „Egy kis” önköltségszámítás.....	348
2.11.2.5 Leltáreltérések.....	351
2.11.2.6 Értékelés.....	352
2.11.2.7 Mérlegérték megállapítása	353
2.11.3 Nyilvántartási lehetőségek és a főkönyvi elszámolás	353
2.11.3.1 Összköltség eredménykimutatás, kizárólag költségnem elszámolás	355
2.11.3.2 Forgalmi eredménykimutatás, elsődleges költséghely-költségviselő, másodlagos költségnem elszámolás.....	358
2.11.3.3 Forgalmi eredménykimutatás, elsődleges költségnem, másodlagos költséghely-költségviselő elszámolás	360
2.11.3.4 Speciális elszámolások	361
3. PÉNZÜGYI SZÁMVITEL II. (BESZÁMOLÓ ÖSSZEÁLLÍTÁSA).....	373
3.1 Az eredménykimutatás.....	373
3.1.1 Eredménykimutatás célja, általános jellemzői	373
3.1.2 Eredménykimutatás felépítése, szerkezete	373
3.1.3 Eredménykimutatás sorainak tartalma	373
3.1.3.1 Az összköltség eljárással készült eredménykimutatás sorainak tartalma	373
3.1.3.1.1 Értékesítés nettó árbevétele.....	373
3.1.3.1.2 Aktivált saját teljesítmények értéke	378
3.1.3.1.3 Egyéb bevételek.....	379
3.1.3.1.4 Anyagköltség	381
3.1.3.1.5 Igénybevett szolgáltatások értéke	382
3.1.3.1.6 Egyéb szolgáltatások értéke	383
3.1.3.1.7 Eladott áruk beszerzési értéke (elábé).....	383
3.1.3.1.8 Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	384
3.1.3.1.9 Bérköltség	384
3.1.3.1.10 Személyi jellegű egyéb kifizetések	385
3.1.3.1.11 Bérjárulékok.....	385
3.1.3.1.12 Értékcsökkenési leírás.....	385
3.1.3.1.13 Egyéb ráfordítás	386
3.1.3.1.14 A pénzügyi műveletek eredménye	388
3.1.3.2 Forgalmi költség eljárással készült eredménykimutatás tételei az üzemi (üzleti) tevékenység eredményéig	396
3.1.3.2.1 Értékesítés elszámolt közvetlen önköltsége.....	396
3.1.3.2.2 Értékesítés közvetett költségei.....	397
3.2 A könyvviteli zárlat munkafázisai és a beszámoló összeállításának folyamata.....	397
3.2.1 A tárgyidőszakhoz kapcsolódó bizonylatok teljes körű beszerzése, előállítás.....	399
3.2.2 A mérlegkészítés időszakában könyvelt tárgyévvet érintő gazdasági események rendszerezése	399

3.2.3 „Típus” elszámolások.....	400
3.2.3.1 A tárgyhót követő hó 15-éig, illetve tárgynegyedét követő hó végéig rögzítendő tételek	400
3.2.3.2 „Klasszikus” időbeli elhatárolásokkal kapcsolatos elszámolások	401
3.2.3.3 Céltartalékkal kapcsolatos elszámolások	403
3.2.3.4 Leltározás, leltár és a leltáreltérésekkel összefüggő elszámolások	404
3.2.3.4.1 Leltározás, leltár általánosságban.....	404
3.2.3.4.2 Leltárkészítési kötelezettséggel és a leltározással kapcsolatos törvényi előírások	405
3.2.3.5 Az eszközök és források fordulónpra vonatkozó értékelése és az értékeléssel kapcsolatos elszámolások	408
3.2.3.5.1 Immateriális javak és tárgyi eszközök fordulónpra vonatkozó értékelése	408
3.2.3.5.2 Készletek fordulónpra vonatkozó értékelése	411
3.2.3.5.3 Pénzeszközök fordulónpra vonatkozó értékelése	412
3.2.3.5.4 Követelések és követelés jellegű tételek fordulónpra vonatkozó értékelése	413
3.2.3.5.5 Részesedések és hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok fordulónpra vonatkozó értékelése.....	416
3.2.3.5.6. Kötelezettségek fordulónpra vonatkozó értékelése	421
3.2.3.5.7 Érték helyesbítés.....	421
3.2.3.5.8 A külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek fordulónpra vonatkozó értékelése.....	424
3.2.3.6 Adók, bérek és járulékok	426
3.2.4 „Főkönyvi kivonat 1”	426
3.2.5 Tervezett beszámoló összeállítása és az ügyvezetésnek/tulajdonosoknak átadása	427
3.2.6 Könyvviteli zárlattal kapcsolatos klasszikus elszámolások	428
3.2.6.1 Költség- és eredmény számlák rendezése	428
3.2.6.2 Az eredmény felosztáshoz kapcsolódó számviteli feladatok	429
3.2.6.2.1 A társasági adó számítása és könyvelése.....	429
3.2.6.2.2 Az adózott eredmény meghatározása és könyvviteli elszámolása	430
3.2.7 „Főkönyvi kivonat 2”	436
3.2.8 Végleges beszámoló elkészítése.....	440
3.2.8.1 A végleges beszámoló elkészítésével kapcsolatosan a legfontosabb kritériumok	440
3.2.8.2 A mérleg	440
3.2.8.2.1 A mérleg főbb összefüggései.....	440
3.2.8.2.2 A mérleg és az eredmény kimutatás összefüggése	440
3.2.8.3 Az eredmény kimutatáshoz és a mérleghez kapcsolódó főkönyvi számlák az ajánlott számlakeret tükör alapján	441
3.2.9 A mérleg számlák zárása	445
3.2.10 A Számviteli A Cash-flow kimutatás	446
3.2.10.1 A Számviteli törvény cash flow-kimutatásról általánosságban.....	446
3.2.10.2 A Számviteli törvény cash flow-kimutatásának összeállítása	449
3.2.10.2.1 A I. Működési cash flow levezetése	449
3.2.10.2.2 A II. Befektetési cash-flow levezetése	456
3.2.10.2.3 A III. Finanszírozási cash-flow levezetése.....	460
3.2.10.2.4 Egyéb korrekciók	463
3.2.10.2.5 A „szükséges” korrekciók összefoglalása	464

3.3 Ellenőrzés, önellenőrzés.....	465
3.3.1 Ellenőrzés célja, szükségessége általánosságban	465
3.3.2 Ellenőrzés számviteli értelmezése.....	465
3.3.3 Számviteli ellenőrzés megállapításai.....	465
3.3.3.1 Hibák és hibahatások általánosságban	466
3.3.3.2 Hibák és hibahatások rendszerezése a számviteli kezelés szempontjából.....	466
3.3.3.2.1 Hibák és hibahatások nagyságrend szerinti csoportosítása	467
3.3.3.2.1.1 Hiba és hibahatások „jelentőség” vizsgálata	467
4. VAGYONI, PÉNZÜGYI ÉS JÖVEDELMI HELYZET ELEMZÉSE	473
Bevezetés	473
4.1 A mérleg elemzése	473
4.1.1 Vagyoni helyzet elemzése	473
4.1.1.1 Eszköz- és forrásállomány összetételének elemzése	473
4.1.1.2 Vagyoni helyzet elemzése mutatószámokkal.....	474
4.1.1.3 Egyéb mutatószámok	475
4.1.2 Pénzügyi helyzet elemzése.....	475
4.1.2.1 Adósságállomány elemzése	476
4.1.2.2 Rövid távú pénzügyi helyzet (likviditás) elemzése.....	476
4.2 Az eredménykimutatás elemzése	476
4.2.1 Jövedelmezőségi mutatók	477
4.2.2 Hatékonysági mutatók.....	479
4.2.3 Eredmény/részeredmények közötti összefüggések	480
5. PÉNZFORGALMI NYILVÁNTARTÁSOK.....	481
6. SAJÁTOS BESZÁMOLÁSI KÖTELEZETTSÉGEK.....	485
6.1 Gazdasági társaságok alapítása	485
6.1.1 Gazdasági társaságok alapításának általános összefüggései, szabályai	485
6.1.2 Az előtársaság beszámolási kötelezettsége	489
6.2 Gazdasági társaságok megszűnésének számvitele.....	490
6.2.1 Jogutóddal történő megszűnés: az átalakulás, egyesülés, szétválás számvitele.....	490
6.2.1.1 Az átalakulás, egyesülés, szétválás általános szabályai.....	490
6.2.1.2 A gazdasági társaságok átalakulásának, egyesülésének és szétválásának folyamata ..	495
6.2.1.3 Az átalakulás, egyesülés és szétválás számviteli teendői	500
6.2.1.3.1 A vagyommérlegek és vagyonleltárak összeállításának általános szabályai.....	500
6.2.1.3.2 Az átalakuló (jogelőd) társaság vagyommérleg-és vagyonleltár tervezetének összeállítására vonatkozó szabályok	501
6.2.1.3.3 Az átalakulással létrejövő (jogutód) társaság vagyommérleg és leltár tervezetének összeállítására vonatkozó szabályok	506
6.2.1.3.4 A végleges vagyommérleg és vagyonleltár összeállításának számviteli feladatai	515
6.2.1.3.5 Számviteli teendők az átalakuló társaság tulajdonosánál.....	520
6.2.1.4 ÖSSZEFOGLALÓ FELADATOK	522

6.2.2	Gazdasági társaságok jogutód nélküli megszűnése.....	532
6.2.2.1	A jogutód nélküli megszűnések általános szabályai	532
6.2.2.2	A végelszámolás számviteli feladatai	533
6.2.2.2.1	A végelszámolás megindításakor elvégzendő számviteli feladatok....	533
6.2.2.2.2	A végelszámolás időszaka alatt elvégzendő számviteli feladatok.....	535
6.2.2.2.3	A végelszámolás befejezésével kapcsolatos számviteli feladatok.....	536
6.2.2.2.4	Egyszerűsített végelszámolás	538
6.2.2.3	A felszámolási eljárás számviteli feladatai	539
6.2.2.3.1	A felszámolási eljárás általános szabályai.....	539
6.2.2.3.2	Számviteli feladatok a felszámolás megindításakor.....	540
6.2.2.3.3	Számviteli feladatok a felszámolás időszaka alatt.....	540
6.2.2.3.4	Számviteli feladatok a felszámolás befejezésekor	543
6.2.2.3.5	Egyszerűsített felszámolás (Cstv.63.§/B.).....	544
6.3	Devizanemek közötti áttérés	545
6.3.1	Deviza könyvvezetési lehetőségek a számviteli törvény alapján.....	545
6.3.2	Devizaáttérés esetei	547
6.3.3	Devizaáttérés folyamata	548
6.3.4	Az átszámítás szabályai.....	549
6.3.4.1	Az átszámítással kapcsolatos alapfogalmak és az átszámítással kapcsolatos általános szabályok	549
6.3.4.2	Az átszámítás szabályai forintről devizára történő áttérés esetén.....	550
6.3.4.3	Az átszámítás szabályai devizáról forintra történő áttérés esetén.....	552
6.3.4.4	Az átszámítás szabályai devizáról devizára történő áttérés esetén	553
6.3.4.5	Az átszámítási különbözetelek számviteli kezelése és kapcsolata a társasági adóval....	555
6.3.4.5.1	Pénzügyi instrumentumok átszámítási különbözetei.....	555
6.3.4.5.2	Jegyzett tőke átszámítási különbözete.....	556
6.3.4.5.3	Az átszámítási különbözet, mint adóalap módosító tétel	557
7.	KONSZOLIDÁLÁS MÓDSZERTANA	561
8.	MIKROGAZDÁLKODÓI EGYSZERŰSÍTETT ÉVES BESZÁMOLÓ	573
8.1	Mikrogazdálkodói egyszerűsített éves beszámoló készítésének feltételei az Szt. szerint.....	573
8.2	Könyvvezetési kötelezettség	574
8.3	Számviteli alapelvek	574
8.4	A Mikrogazdálkodói beszámoló	574
8.5	A mérleg tételeinek tartalma	575
8.6	Értékelésre vonatkozó szabályok a kormányrendelet szerint.....	576
8.6.1	Az értékeléssel kapcsolatos általános egyszerűsítések.....	576
8.6.2	Egyéb értékeléssel kapcsolatos egyszerűsítések	576
8.7	Sajátos szabályok	578
8.8	Áttérés mikrogazdálkodói beszámolóra	578
8.8.1	Nyitást követő rendező tételek	578
8.8.2	Egyéb áttéréssel kapcsolatos rendelkezések.....	579
IRODALOMJEGYZÉK.....		580

A kölcsön és a hitel számviteli besorolása attól függ, hogy a pénzt hitelintézettől vagy más vállalkozótól, esetleg magánszemélytől kapta-e a vállalkozás. A banktól felvett (kapott) kölcsönöket hitelként, az egyéb kölcsönöket pedig kölcsönként kell a mérlegben kimutatni. A hitelintézettől hitelszerződés alapján kapott hitelek tárgyévét követő évben esedékes törlesztő részletét nem tartalmazó összege a beruházási és fejlesztési hitelek, vagy az egyéb hosszú lejáratú hitelek között található. A vállalkozás által kibocsátott kötvények névértékét a tartozások kötvénykibocsátásból mérlegsoron kell kimutatni.

Rövid lejáratú kötelezettség az egy üzleti évet meg nem haladó lejáratra kapott kölcsön, hitel, ideértve a hosszú lejáratú kötelezettségekből a mérleg fordulónapját követő egy üzleti éven belül esedékes törlesztéseket. A rövid lejáratú kötelezettségek közé tartozik továbbá a vevőtől kapott előleg, az áruszállításból és szolgáltatás teljesítésből származó kötelezettség, azaz a szállítók, a váltótartozás és az egyéb rövid lejáratú kötelezettség. Rövid lejáratú kölcsönök, hitelek között a fordulónaptól számított egy éven belüli kölcsön és hiteltartozásokat kell szerepeltetni (ilyenek a hosszú lejáratú kölcsönök, hitelek tárgyévét követő évben esedékes törlesztő részletei is). A kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók) az immateriális jószág-, a tárgyi eszköz-, a készlet (anyag, áru) vásárlásából vagy bármilyen szolgáltatás (telefon-, internet-, elektromos áram-, víz-, gáz-, villany stb. szolgáltatás) igénybevételéből eredő általános forgalmi adót is tartalmazó tartozásokat jelent. Nagyon leegyszerűsítve, ha értékesítünk és a vevő később rendezi a vásárlásból, a szolgáltatás igénybe vételéből eredő kötelezettségét, akkor vevőkövetelésünk, ha vásárolunk, szolgáltatást veszünk igénybe, de csak egy későbbi időpontban egyenlítjük ki a tartozásunkat, akkor szállítói tartozásunk keletkezik.

Fontos! A kötelezettségeket a követelésekhez hasonlóan a részesedési viszony minősége (a kapcsolat szorossága) alapján kell a mérlegbe besorolni. Az leányvállalattal szembeni szállítói tartozást például nem a „Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók)”, hanem a „Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben” mérlegsoron kell kimutatni és ugyanígy az egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozástól rövid lejáratra kapott kölcsönöket sem a „Rövid lejáratú kölcsönök”, hanem a „Rövid lejáratú kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben” mérlegsoron kell megjeleníteni. A kötelezettségek esetében a mérlegbe történő besorolás elsődleges szempontja tehát nem a tartalmi besorolás (kölcsön, hitel, szállítók, vevőktől kapott előlegek, váltótartozások vagy egyéb kötelezettségek), hanem a partnerhez (a kölcsönt nyújtóhoz, a hitelezőhöz, a szállítóhoz stb.) fűződő részesedési viszony erőssége. Mindezek alapján tehát szállítói tartozásként a mérlegben kizárólag a nem kapcsolt, a nem jelentős tulajdoni részesedési viszonyban és nem egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozásokkal szembeni áruszállításból és szolgáltatás igénybe vételéből származó tartozásokat lehet kimutatni.

1.4 Gazdasági események hatása a mérlegre és az eredménykimutatásra

Az újratermelési folyamat során a gazdálkodó eszközei és forrásai állandó „mozgásban vannak” (a vállalkozások eszközöket vásárolnak, szolgáltatásokat vesznek igénybe, terméket vagy szolgáltatást értékesítenek, kölcsönöket, hiteleket vesznek fel, bért fizetnek a dolgozóknak, pénzüket értékpapírokba fektetik stb.). A folyamatos vagyonszerkezetet valamilyen módszerrel nyomon kell követni, hiszen minden egyes üzleti évről el kell készíteni a beszámolót. Az újratermelési folyamatot, annak alkotóelemire bontva kell megfigyelni, majd később könyvelni. Az újratermelési folyamat alkotóelemei a gazdasági műveletek (gazdasági események).

Gazdasági esemény: olyan esemény, melynek hatására megváltozik a vállalkozás

- vagyoni VAGY
- vagyoni és jövedelmi helyzete.

Alapvetően tehát kétféle gazdasági esemény van:

- „csak” vagyonsvltóztást okozó, eredményt nem érintő gazdasági esemény (**alapvető gazdasági esemény**), illetve
- vagyoni és jövedelmi helyzet vltóztását okozó, azaz eredményt „is” érintő gazdasági esemény (**összetett gazdasági esemény**).

A következő esettanulmányokban a gazdasági események egyes típusait szeretnénk megszerezni, majd az esettanulmány kidolgozás során a gazdasági események mérlegre és az eredménykimutatásra (eredményre) gyakorolt hatását is bemutatjuk.

Esettanulmányok

1. esettanulmány

„KK” Kereskedő kft.

Alapítás: 2X15. december 20.

Cégbejegyzés: 2X15. december 28.

Alaptevékenység: ruházati nagykereskedelem

Alapítási költségek: 0 E Ft az egyszerűsítés kedvéért

Jegyzett tőke: 28 000 E Ft

Alapítók által rendelkezésre bocsátott eszközök:

- 10 000 E Ft pénzbeli hozzájárulás
- 18 000 E Ft apport, ebből:
 - Üzlethelyiség 12 000 E Ft
 - Műszaki gépek, berendezések 4 000 E Ft
 - Egyéb berendezések, felszerelések 2 000 E Ft

Tevékenység megkezdésének időpontja: 2X16. január 1.

Kiegészítő információ:

- Az egyszerűsítés kedvéért feltételezzük, hogy az első üzleti évben (2X15. december 20–2X15. december 31.) a vállalkozás **induló vagyona nem változott, azaz gazdasági esemény nem volt.** [Az előtársasági időszakról (2X15. december 20–2X15. december 28.) beszámolót nem kellett készíteni, mert a vállalkozás az adott időszakban nem folytatott gazdasági tevékenységet.]
- Az általános forgalmi adó elszámolásától az egyszerűsítés kedvéért eltekintünk.

Gazdasági események a 2X16. évben:

1. A működési kiadások teljesítése érdekében 1 000 E Ft készpénz felvétele történt a bankszámláról.
2. A vállalkozás 6 000 E Ft-ért árut vásárolt.
3. A vásárolt árukészlet ellenértékéből 2 000 E Ft átutalással kiegyenlítésre került.
4. Az áruvásárlásból fennmaradó tartozást a vállalkozás rövid lejáratú hitelkeretének terhére egyenlítette ki.
5. A vállalkozás 5 300 E Ft könyv szerinti értékű árukészletet értékesített 10 000 E Ft-ért. Az ellenérték átutalással kerül kiegyenlítésre.
6. A vevő tartozásából 8 000 E Ft-ot átutalással rendezett.
7. A hitel után fizetett kamat 400 E Ft.
8. A tárgyi eszközök tárgyévi értékcsökkenése 3 600 E Ft, ebből:
 - Üzlethelyiség 1 600 E Ft
 - Műszaki gépek, berendezések 1 400 E Ft
 - Egyéb berendezések, felszerelések 600 E Ft

Nyitó mérleg 2X16. január 1.

Eszközök (aktívák)		Források (passzívák)	
A. Befektetett eszközök	18 000	D. Saját tőke	28 000
<i>I. Immateriális javak</i>	<i>0</i>	<i>I. Jegyzett tőke</i>	<i>28 000</i>
<i>II. Tárgyi eszközök</i>	<i>18 000</i>	E. Céltartalékok	0
1. Ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok	12 000	F. Kötelezettségek	0
2. Műszaki berendezések, gépek, járművek	4 000	<i>I. Hátrasorolt kötelezettségek</i>	<i>0</i>
3. Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	2 000	<i>II. Hosszú lejáratú kötelezettségek</i>	<i>0</i>
<i>III. Befektetett pénzügyi eszközök</i>	<i>0</i>	<i>III. Rövid lejáratú kötelezettségek</i>	<i>0</i>
B. Forgóeszközök	10 000		
<i>I. Készletek</i>	<i>0</i>		
<i>II. Követelések</i>	<i>0</i>		
<i>III. Értékpapírok</i>	<i>0</i>		
<i>IV. Pénzeszközök</i>	<i>10 000</i>		
2. Bankbetétek	10 000		
C. Aktív időbeli elhatárolások	0	G. Passzív időbeli elhatárolások	0
<i>Eszközök összesen</i>	<i>28 000</i>	<i>Források összesen</i>	<i>28 000</i>

Gazdasági események értelmezése, elemzése

1. gazdasági esemény

Az 1 000 E Ft készpénz felvétele „csak” vagyonsvltózást okoz, azaz a gazdasági esemény eredményt nem érint. A felvett 1 000 E Ft bevételezésre kerül a házi pénztárba, a bankszámlán lévő 10 000 E Ft pedig kevesebb lesz a felvett pénzásszeggel.

B/IV/1. Pénztár +1 000
B/IV/2. Bankbetétek -1 000

A gazdasági esemény a mérleg eszköz oldalának összetételét változtatta. Az egyik eszköz (pénztár) 1 000 E Ft-tal nőtt, a másik eszköz (bankbetétek) 1 000 E Ft-tal csökkent. Az ilyen típusú gazdasági eseményeket *eszköz körforgásnak* nevezzük. Az eszköz körforgás általános összefüggése a következő:

+ E1 („*valamely*” eszköz /E1/ NŐ)
- E2 („*egy másik*” eszköz /E2/ CSÖKKEN)

A gazdasági esemény a mérleg fősszegét NEM VÁLTOZTATJA!

2. gazdasági esemény

A vállalkozás továbbértékesítési célból készletet (áru) vásárolt. A teljesítés megtörtént, tehát a vállalkozás a korábban megrendelt árukészletet megkapta, de a vételár kiegyenlítésére csak később kerül sor. A vállalkozásnak így 6 000 E Ft értékű szállítói tartozása keletkezett, hiszen a partner a szerződésben vállalt kötelezettségét teljesítette, vállalkozásunk pedig a teljesítést (áruértékesítés) elismerte. A gazdasági esemény szintén „csak” vagyonsvltózást okozott, tehát nem változtatta az eredményt, de az esemény hatására a vállalkozás vagyona gyarapodott. Az „új” eszköz (árukészlet) forrása egy idegen forrás (szállítói tartozás).

B/II/5. Áruk +6 000
F/III/4. Szállítók +6 000

A gazdasági esemény hatására a mérleg eszköz oldalán és a forrás oldalán is NÖVEKEDÉS következett be. Az ilyen típusú gazdasági eseményeket *tőkebevonásnak* (vagy *eszközbevonásnak*) nevezzük. A tőkebevonás általános összefüggése a következő:

5. gazdasági esemény

A vállalkozás tulajdonosai a céget kereskedelmi tevékenységre hozták létre, tehát az ilyen értékesítési ügyletek (tranzakciók) teremthetik meg a hosszú távú piacon maradás feltételeit és nem utolsó sorban a cég saját vagyónának gyarapodását és ezen keresztül a tulajdonosok befektetett tőkéjének megtérülését. A gazdasági esemény megértéséhez két számviteli alapelvvel kellene megismerkedni. Az összemérés elve alapján a vállalkozás eredményét az elismert bevételek és a kapcsolódó ráfordítások különbözeteként kell meghatározni, a bruttó elszámolás elve alapján pedig a bevételeket a ráfordításokkal szemben nem lehet elszámolni (azaz nem lehet nettósítani). A szóban forgó két számviteli alapelv háttérvilágításában a gazdasági esemény az alábbiak szerint változtatja a vállalkozás vagyoni-, pénzügyi- és jövedelmezőségi helyzetét. Példánkban a vállalkozásunk a vevő által korábban megrendelt árukészletet értékesítette, (átadta) a teljesítést pedig a vevő elismerte, azaz – az összemérés elvéből következően – a vállalkozásnak az eladási ár összegében bevétele keletkezett, függetlenül attól, hogy pénzmozgás nem történt. A tranzakció során realizált bevétel ráfordítása (gazdasági áldozata) pedig értelemszerűen az értékesített kereskedelmi árukészlet könyv szerinti értéke lesz. Erre a számviteli kezelésre csak ráerősít a bruttó elszámolás elve, hiszen nem az értékesített árukészlet eladási árának és könyv szerinti értékének különbözetét akarjuk bevételként kimutatni, hanem két oldalúan kezeljük az értékesítési ügyletet: „bevétel oldal” a 10 000 Eft-os eladási ár és „ráfordítás oldal” az 5 300 Eft-os könyv szerinti érték. Gondoljunk csak bele, hogy mennyivel szűkebb lenne az eredménykimutatás információs tartalma, ha az értékesítési ügyletek esetében megengedett lenne a nettósítás, azaz az értékesítési ügyletek vagy csak a bevételt (nyereséges ügylet esetén) vagy csak a ráfordítást (veszteséges ügylet esetén) érintenék! A gazdasági esemény mérlegre gyakorolt hatását vizsgálva pedig a vevő által elismert teljesítés alapján a vállalkozásnak jogszerű fizetési igénye, azaz követelése keletkezik az eladási ár összegében, a „másik oldalon” pedig az értékesített árukészlet könyv szerinti értékét ki kell vezetni a számviteli nyilvántartásokból. Az egyik eszköz növekedése (10 000 Eft-os vevőkövetelés keletkezése) meghaladja a másik eszköz (az értékesítés tárgyát jelentő 5 300 Eft könyv szerinti értékű árukészlet) csökkenését. *Az eszközérték összességében tehát 4 700 Eft-tal növekedett, vagy másképpen ennyivel lett vagyonosabb a vállalkozás és még másképpen ennyivel nőtt a vállalkozás eredménye.*

„Egyik” oldal:

B/II/1. Vevők	+10 000
BEVÉTELEK	+10 000

„Másik” oldal:

B/I/5. Áruk	-5 300
RÁFORDÍTÁSOK (Költségek)	+5 300

Nézzük meg, hogy milyen változás is van pontosan a vállalkozás vagyónkimutatásában, a mérlegben!

Eszközök		Források	
B/I/5. Áruk	-5 300		
B/II/1. Vevők	+10 000		
Összesen	+4 700	összesen:	?????

Az első próbálkozásra a gazdasági esemény csak a mérleg eszköz oldalát változtatja, de mi már tudjuk, hogy ez nem lehetséges, hiszen a mérleg két oldala egyensúlyban kell, hogy legyen. Milyen forrást teremtett az értékesítés gazdasági eseménye? A vállalkozás működésének eredménye saját forrást keletkeztet, azaz az eredményt érintő gazdasági események a saját tőkét, azon belül az eredményt változtatják. A gazdasági esemény eredményváltozása a bevétel és a ráfordítás változásának különbözete:

BEVÉTELEK	+10 000
RÁFORDÍTÁSOK (Költségek)	+5 300
Eredmény	+4 700

Az eredmény tehát 4 700 Eft-tal nőtt, így az évközi eredményünk éppen 4 700 Eft.

Eszközök		Források	
B/I/5. Áruk	-5 300	D/VII. Eredmény	+4 700
B/II/1. Vevők	+10 000		
Összesen	+4 700		+4 700

Az olyan gazdasági eseményt, amely a vállalkozás eredményét is változtatja (nem csak vagyonzálozást okoz) **összetett gazdasági eseménynek** nevezzük.

6. gazdasági esemény

A vevő, aki korábban árukészletet vásárolt a vállalkozásunktól részben kiegyenlítette tartozását és így az előző gazdasági esemény kapcsán keletkezett vevőkövetelésünk csökken. A 8 000 Eft megérkezett a bankszámlára, így a bankbetétek mérleg sorhoz tartozóan növekedés a vevőkövetelésnél csökkenés volt.

B/II/1. Vevők	-8 000
B/IV/2. Bankbetétek	+8 000

A gazdasági esemény kizárólag a mérleg eszköz oldalának összetételét változtatta. Ezt a gazdasági eseményt az 1. gazdasági eseményhez hasonlóan *eszköz körforgásnak* nevezzük.

7. gazdasági esemény

A korábban felvett rövid lejáratú hitel után fizetett kamat a vállalkozásunk ráfordítása. A pénzhasználatért fizetett kamat tehát olyan kifizetés, amit az eredmény terhére ráfordításként kell elszámolni.

B/IV/2. Bankbetétek	-400
RÁFORDÍTÁSOK (Költségek)	+400

Az 5. gazdasági esemény értékesítésének pozitív eredménye saját forrást (saját tőkét) teremtett, ez a gazdasági esemény pedig csökkenti a saját tőke összegét.

BEVÉTELEK	„nem változik”
RÁFORDÍTÁSOK (Költségek)	+400
Eredmény	-400

Az összetett gazdasági esemény hatása a mérlegre pedig a következő:

Eszközök		Források	
B/IV/2. Bankbetétek	-400	D/VII. Eredmény	-400
Összesen	-400		-400

8. gazdasági esemény

A legtöbb tárgyi eszköz a tartós használat során folyamatosan elveszíti értékét és az értékük az általuk előállított termékek és létrehozott szolgáltatások értékében térül meg. A tárgyi eszközök elhasználódásának pénzben kifejezett értéke a számvitelben a terv szerinti értékcsökkenés vagy más néven amortizáció. A tárgyi eszközök, mint erőforrások „felhasználásának” (tartós használatának) pénzben kifejezett értékét, a tárgyi eszközök amortizációját a számvitelben költségként kell kimutatni.

Az elhasználódás pénzben kifejezett értékének költségként történő megjelenítését értékcsökkenési leírásnak nevezzük. Az értékcsökkenés gazdasági eseménye a következő változást okozza:

A/II. Tárgyi eszközök	-3 600
RÁFORDÍTÁSOK (Költségek) ²²	+3 600

²² Ebben a fejezetben tankönyvünk még nem tesz különbséget a költség és a ráfordítás fogalma között.

Eredményváltozás levezetése:

BEVÉTELEK	„nem változik”
RÁFORDÍTÁSOK	+3 600
Eredmény	-3 600

Az összetett gazdasági esemény hatása a mérlegre pedig a következő:

Eszközök	Források	
A/II. Tárgyi eszközök	-3 600	D/VII. Eredmény -3 600
Összesen	-3 600	-3 600

Az előzőekben minden egyes gazdasági esemény esetében arra kerestük a választ, hogy

- az adott gazdasági esemény milyen vagyonelemet változtatott, illetve ha a gazdasági esemény eredményváltozást okozott (összetett gazdasági esemény), akkor bevételt vagy ráfordítást érintett-e,
- majd ezt követően a gazdasági esemény mérlegre gyakorolt hatását szemléltettük.

Most számítsuk ki, hogy a gazdasági események hatására mennyi lett a vállalkozás üzleti évi eredménye és nézzük meg, hogy a fordulónapon hogyan alakul az eszközök és a források összetétele. Készítsünk tehát eredménykimutatást és mérleget!

Eredménykimutatás 2X16. december 31. (adatok E Ft-ban)

Megnevezés	Gazdasági esemény hatása (+/-)			Összesen
	5. esemény	7. esemény	8. esemény	
BEVÉTELEK	+10 000			10 000
RÁFORDÍTÁSOK (Költségek)	+5 300	+400	+3 600	9 300
Eredmény	+4 700	-400	-3 600	700

Záró mérleg 2X16. január 1. (adatok E Ft-ban)

Eszközök (aktívák)	Nyitó	Változás	Záró	Források (passzívák)	Nyitó	Változás	Záró
A. Befektetett eszközök	18 000	-3 600	14 400	D. Saját tőke	28 000	+700	28 700
<i>I. Immateriális javak</i>	0		0	<i>I. Jegyzett tőke</i>	28 000		
<i>II. Tárgyi eszközök</i>	18 000	-3 600	14 400	<i>VII. Eredmény</i>	0	+4 700 -400 -3 600	700
1. Ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok	12 000	-1 600	10 400	E. Céltartalékok	0		0
2. Műszaki berendezések, Gépek, járművek	4 000	-1 400	2 600	F. Kötelezettségek	0		4 000
3. Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	2 000	-600	1 400	<i>I. Hátrasorolt kötelezettségek</i>	0		0
<i>III. Befektetett pénzügyi eszközök</i>	0		0	<i>II. Hosszú lejáratú kötelezettségek</i>	0		0
B. Forgóeszközök	10 000	+8 300	18 300	<i>III. Rövid lejáratú kötelezettségek</i>	0	+4 000	4 000
<i>I. Készletek</i>	0	+700	700	2. Rövid lejáratú hitelek	0	+4 000	4 000
5. Áruk	0	+6 000 -5 300	700	4. Szállítók	0	+6 000 -2 000 -4 000	0

Eszközök (aktívák)	Nyitó	Változás	Záró	Források (passzívák)	Nyitó	Változás	Záró
<i>II. Követelések</i>	0	+2 000	2 000				
1. Vevők	0	+10 000 -8 000	2 000				
<i>III. Értékpapírok</i>	0		0				
<i>IV. Pénzeszközök</i>	10 000	+5 600	15 600				
1. Pénztár, csekkek	0	+1 000	1 000				
2. Bankbetétek	10 000	-1 000 -2 000 +8 000 -400	14 600				
C. Aktív időbeli elhatárolások	0		0	G. Passzív időbeli elhatárolások	0		0
<i>Eszközök összesen</i>	<i>28 000</i>		<i>32 700</i>	<i>Források összesen</i>	<i>28 000</i>		<i>32 700</i>

2. esettanulmány

„SZ2” Szolgáltató kft.

Alapítás: 2X15. december 20.

Cégbejegyzés: 2X15. december 28.

Alaptevékenység: könyvviteli szolgáltatás

Alapítási költségek: 0 Eft az egyszerűsítés kedvéért

Jegyzett tőke: 10 000 Eft

Alapítók által rendelkezésre bocsátott eszközök:

- 2 000 Eft pénzbeli hozzájárulás
- 8 000 Eft apport, ebből:
 - Műszaki gépek, berendezések 6 000 Eft
 - Egyéb berendezések, felszerelések 2 000 Eft

Tevékenység megkezdésének időpontja: 2X16. január 1.

Kiegészítő információ:

- Az egyszerűsítés kedvéért feltételezzük, hogy az első üzleti évben (2X15. december 20–2X15. december 31.) a vállalkozás **induló vagyona nem változott, azaz gazdasági esemény nem volt.** (Az előtársasági időszakról (2X08. december 20–2X08. december 28.) beszámolót nem kellett készíteni, mert a vállalkozás az adott időszakban nem folytatott gazdasági tevékenységet.)
- Az általános forgalmi adó elszámolásától az egyszerűsítés kedvéért eltekintünk.

Gazdasági események a 2X16. évben:

1. A vállalkozás könyvelő programot vásárolt. A számla szerinti vételár 1 000 Eft.
2. A bérelt irodahelyiség tárgyidőszaki bérleti díjáról szóló számla megérkezett. A számlán szereplő összeg 2 400 Eft.
3. A működési kiadások teljesítése érdekében 200 Eft készpénz felvétele történt a bankszámláról.
4. A vállalkozás 100 Eft készpénzért irodaszereket és nyomtatványokat vásárolt.
5. A vállalkozás kiszámlázta a tárgyidőszaki könyvviteli szolgáltatását. A kiszámlázott szolgáltatás 28 000 Eft.
6. Az ügyfelek 10 000 Eft könyvelési díjat utaltak a vállalkozás bankszámlájára.

Irodalomjegyzék

1. KOROM, E. – ORMOS M. – VERESS A. (2005): Bevezetés a számvitel rendszerébe: szemlélet és módszertan, Akadémiai Kiadó, Budapest
2. SIKLÓSI, Á. – VERESS A. (2016): Gazdasági események kontírozása A-tól Z-ig, Saldo Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt., Budapest
3. KARDOS, B. – SISA, K. A. – SZEKERES, B., VERESS, A. (2016): Vezetői számvitel (elmélet, módszertan), Saldo Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt., Budapest
4. KARDOS, B. – MIKLÓSYNÉ ÁCS, K. – SISA, K. – SZABÓ, SZ. – SZEKERES, B. – SZIJÁRTÓ, B. – TÖRÖK, M. ZS. – VERESS A. – ZATYKÓ, ZS. (2016): Vezetői számvitel feladatgyűjtemény, Saldo Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt., Budapest
5. KARDOS, B. – MIKLÓSYNÉ ÁCS, K. – SIKLÓSI, Á. – SIMON, SZ. – SISA, K. – SZEKERES, B. – ZATYKÓ, ZS. – VERESS, A. (2016): Pénzügyi számvitel, Perfekt Gazdasági Tanácsadó Oktató és Kiadó Zrt., Budapest
6. SIKLÓSI, Á. – KARDOS, B. – MIKLÓSYNÉ ÁCS, K. – SZTANÓ, I. – SISA, K. – VERESS, A. – ZATYKÓ, ZS. (2016): Számvitel nem számvitel szakon, Saldo Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt., Budapest
7. BÍRÓ, T. – KRESALEK, P. – PUCSEK, J. (2016): A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése, Perfekt Gazdasági Tanácsadó Oktató és Kiadó Zrt., Budapest
8. SIKLÓSI, Á. – VERESS, A. (2017): Pénzügyi számvitel példatár I-II., Perfekt Gazdasági Tanácsadó Oktató és Kiadó Zrt., Budapest
9. SIKLÓSI, Á. – VERESS, A. – SIMON, SZ. – SZIJÁRTÓ, B. (2018): Bevezetés a számvitelbe: Számvitel alapjai példatár, Perfekt Gazdasági Tanácsadó Oktató és Kiadó Zrt., Budapest
10. ZÉMAN Z. - BÉHM. I. (2016): A pénzügyi menedzsment controll elemzési eszköztára, Akadémiai Kiadó, Budapest
10. Kapcsolódó jogszabályok
 - 2000. évi C. törvény a számvitelről
 - 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről
 - A cégnyilvánosságról, a bírósági eljárásról és a végelszámolásról szóló törvény (2006. évi V. törvény)
 - A csődeljárásról. Felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló törvény (1991. évi IL. törvény)
 - A társasági adóról és az osztalékadóról (1996. évi LXXXI. törvény)
 - Az általános forgalmi adóról (2007. évi CXXVII. törvény)
 - A személyi jövedelemadóról (1995. évi CXVII. törvény)
 - Az adózás rendjéről (2017. évi CL. törvény)
 - 398/2012. (XII. 20.) Korm. rendelet a mikrogazdálkodói egyszerűsített éves beszámolóiról